

Over dit boek

De 16-jarige Umberto woont in het Zuid-Italiaanse dorp Mirana en is de sterspeler van zijn voetbalclub. Hij komt uit een arm gezin, zijn vader is werkloos en zijn zusje is al jaren verlamd. Volgens de dorpsdokter kan een operatie haar genezen, maar dat kost veel geld. Hij nodigt de scout van profclub Turino uit en die is onder de indruk van Umberto's talent. Maar de maffia uit het dorp wil hem niet zomaar laten gaan...

Ton Oosterhuis (1925-2017) was (kinderboeken)schrijver, historicus, wiskundige en marktonderzoeker. *De wonderbenen van Umberto* (1965) werd in 1966 door De Kinderjury, de voorloper van de Gouden Griffel, uitgeroepen tot Beste Kinderboek van het Jaar.

Peter van Straaten (1935-2016) begon zijn carrière in 1958 bij *Het Parool* als reportagetekenaar. Maakte voor diezelfde krant van 1968-2012 de strips 'Vader & Zoon' en 'Het dagelijks leven'. Tekende ook voor *Vrij Nederland*, *de Volkskrant* en *NRC Handelsblad*. Schreef en illustreerde het kinderboek *Een Jongen en zijn Boom* (1998).

Ton Oosterhuis

De wonderbenen van Umberto

Tekeningen: Peter van Straaten

HOOFDSTUK I *Tarantella*

Met een uitgebreide serie Italiaanse scheldwoorden werd de smerige straathond uit de schone winkel van signora Stella gejaagd. Met de staart tussen zijn benen vluchtte het hongerige dier uit het paradijs vol worsten en kluiven naar het dorpsplein van Mirana, dat lag te branden in de gloeiendhete middagzon. Hij sloop op wankele pootjes naar het stenen muurtje rond de dorpsfontein en ging daar met de tong uit zijn bek treurig in een smalle reep schaduw liggen.

Umberto had het kleine drama zien gebeuren. Hij had net met een goed gemikte trap een leeg verroest blikje in de kom van de uitgedroogde fontein laten belanden en stond op het punt de winkel van signora Stella binnen te gaan.

Tsjonge, dacht hij, ze is niet in een al te best humeur. Dat kwam natuurlijk door de warmte en de drukte. Dan kon de anders zo gemoedelijke en goedlachse signora weleens prikkelbaar zijn. Bovendien had ze een hekel aan honden.

Signora Stella was de weduwe van slager Stella. Na de dood van haar man had zij de zaak voortgezet en ze werd bewonderd omdat zij de winkel zo voortreffelijk leidde en haar klanten zo uitstekend bediende. Daarbij had ze een goed hart en slaagde ze erin het vlees betaalbaar te houden, vooral voor de wat armere mensen.

Tot haar klantenkring, die haar niet zoveel winst opleverde, behoorde ook de familie Mara. Een werkloze vader, een zieke dochter, een slungelige, altijd hongerige zoon... zij konden niet zonder vlees, ook al was er dan te weinig geld. Zo dacht signora Stella erover en dus kon Umberto, de oudste en enige zoon van de familie, eenmaal per week vlees bij haar komen halen.

Umberto keek nog eens om naar de hond bij de fontein

en stapte toen de winkel binnen. De signora begroette hem vriendelijk. Ze was haar boze bui en het beest, dat zo brutaal haar slagerij was binnengedrongen, al vergeten.

‘Bon giorno, Umberto,’ zei ze vriendelijk. ‘Je vaste bestelling?’

Umberto knikte. Hij was een sterke jongen van bijna zestien jaar. Donkere krullen boven een bruin gezicht, waarin twee heldere ogen oplettend glinsterden. Hij stond zwijgend te wachten, terwijl signora Stella het vlees voor hem klaarmaakte. Ze pakte het in en schoof het hem toe.

‘Hier, en dat is voor jou,’ zei ze.

Zoals altijd kreeg Umberto er een stuk worst gratis bij. Dat was voor hem. Daar mocht hij zijn tanden in zetten en dat deed hij graag. Signora Stella kon daar dan intens tevreden naar staan kijken. Maar ditmaal stak Umberto tot haar verbazing het stuk worst niet in zijn mond. Hij hield het voorzichtig vast en wilde zo de winkel verlaten.

‘Tot ziens, signora Stella.’

‘Hé, Umberto, waarom eet je mijn worst niet op?’

Op de drempel bleef hij staan. Verlegen draaide hij zich om. Wat moest hij zeggen?

‘Ik... eh...’ stamelde hij, zoekend naar woorden. ‘Ik wou het delen met die arme hond daar.’

‘Met een hond? Maar ik geef jou toch geen worst om het aan een hond te geven, Umberto?!’

‘Hij heeft net zoveel honger als ik, signora.’

De signora zweeg even, een beetje boos en een beetje teleurgesteld. Knorrig zei ze ten slotte: ‘Nou, ga dan maar. Deel je worst maar met die hond. Hier, ik heb nog een kluif voor dat beest ook. Maar zorg dat hij nooit meer in de buurt van mijn winkel komt, want ik hak zijn kop af met dit mes!’

‘Si si, signora, ik zal ervoor zorgen,’ zei Umberto haastig en met een beleefd bedankje liep hij snel weg.

De signora keek hem hoofdschuddend na. ‘Wat een

BACK

brutaaltje,' mompelde ze. 'Maar ik kan niet kwaad op hem worden.'

'Nou, ik anders wel,' klonk een norse stem achter haar. Ze keek om en zag haar knecht, Cesare Montana, uit de ruimte achter de winkel tevoorschijn komen. Hij had kennelijk haar gesprek met Umberto Mara afgeluisterd.

'U lijkt wel gek om die jongen zo te verwennen. Nou ziet u wat uw dank is. Zo'n smerige hond gaat ermee vandoor.'

'Bemoei je er niet mee, Cesare,' zei signora Stella boos. 'Je hebt er niets mee te maken.'

Mokkend verdween de knecht weer. Dat hij de baas vroeger had moeten gehoorzamen, nou ja, dat was nu eenmaal niet anders. Maar dat hij nu naar haar pijpen moest dansen, dat zat hem heel erg dwars. Toch zweeg hij, want hij wilde geen ruzie maken met zijn bazin. Dat paste niet in zijn plannen. Want Cesare liep rond met een plan waarvan de signora nog geen vermoeden had. Hij wilde zelf de eigenaar van de slagerij worden! Alleen daarom bleef hij nog bij haar in dienst, hoewel het hem elke dag meer moeite kostte om die vrouw te blijven gehoorzamen. Ze gooide de winst weg door haar gekkigheid, die anderen misschien goedheid noemden, maar waar hij, Cesare, geen goed woord voor over had.

Umberto was intussen teruggekeerd bij de fontein, waar de straathond nog steeds in de schaduw lag. Toen hij dichterbij kwam, tilde het dier zijn kop op.

Uit de blik waarmee hij de jongen aankeek, sprak zowel angst als verwachting. Was dit een vijand? Moest hij vluchten? Maar zijn poten waren te beverig en zijn lijf was te verzwaakt door de honger. Hij kon er alleen maar het beste van hopen.

Het volgende ogenblik werd duidelijk waar hij aan toe was. Umberto ging naast hem zitten en had zijn hand op zijn kop gelegd. Gerustgesteld sloeg hij een paar keer zijn

staart op en neer. Daarop sloot hij zijn ogen en strekte zich ontspannen uit.

Vrijwel meteen ging zijn kop weer omhoog. Hij snoof.

De jongen naast hem droeg de onmiskenbare geur van lekker vlees bij zich. Hij rekte zijn hals, snoof nog eens en keek de jongen met een scheve kop vragend aan.

‘Ja, stil maar,’ zei Umberto. ‘Ik heb wat voor je meegebracht.’ Hij hield de hond het stuk worst voor.

De ogen van het dier begonnen te glanzen. Met zijn laatste krachten zwiepte hij zijn staart heen en weer. Maar hij bleef roerloos zitten met die vragende blik in zijn ogen.

‘Brave hond. Je bent een welopgevoed beest. Hier is je beloning.’

En Umberto gaf hem het stuk worst. Helemaal. Zijn eigen honger was hij bij de gretigheid van het uitgeputte beest vergeten. Straks, thuis, zou hij hem de kluif geven, besloot hij. Want het stond voor hem al vast dat hij zijn nieuwe vriend met zich mee zou nemen. Alles wees erop dat de hond een zwerver was. Mirana was maar een kleine plaats en van de meeste honden kende Umberto de naam en de eigenaar. Deze hond was een vreemde. Vermoedelijk had hij over de uitgedroogde landerijen van Zuid-Italië gezworven, vergeefs zoekend naar voedsel, en had de honger hem naar dit dorp en naar de slagerij van signora Stella gedreven. Een vijandig dorp, zonder veel voedsel voor een zwervende hond, want zelfs de mensen hadden hier niet veel te eten. Het was een arme streek. Daar wist Umberto van mee te praten.

Medelijdend, maar toch ook met een gevoel van vriendschap, keek hij neer op het hevig kauwende dier naast hem. Zijn lijf was zo mager dat je de botten kon zien. De haren waren onverzorgd en piekten alle kanten uit. Net een grote spin, dacht Umberto.

‘Weet je wat, jongen? Ik ga jou Tarantella noemen,’ zei hij.

Tarantella was de naam van een spin, maar ook van een Italiaanse volksdans. De ene naam is net zo goed als de andere en Umberto besloot zijn spontane idee maar te volgen. Tarantella zou de hond gaan heten.

Hij dacht aan zijn zusje. Ze zou wel blij zijn met zo'n kleine vriend. Hij zou hem goed verzorgen, wassen, kammen en borstelen. Dan kon het weer een prachtig dier worden. Rosella, zijn zusje, lag nu al jaren in bed. Ze had verlamde benen en zou waarschijnlijk nooit meer kunnen lopen. Umberto hield veel van haar en zij van hem. Hij kon soms uren naast haar bed zitten en dan praatten ze honderduit. Ze vond het heerlijk om naar hem te luisteren, naar zijn verhalen over de plaatselijke voetbalclub, over zijn successen als linksbuiten. Want terwijl haar eigen benen de dienst weigerden, kon Umberto met de zijne wonderen verrichten. Hij was een geboren voetballer en speelde ondanks zijn leeftijd al lang in het eerste elftal, dat al veel overwinningen aan hem te danken had. Als hij van zo'n wedstrijd nauwkeurig verslag uitbracht, lag ze met schitterende ogen mee te leven. Ze had zo graag op de tribune gezeten, maar dat kon natuurlijk niet, want het geld voor een rolstoel ontbrak nu eenmaal. Ze moest altijd thuisblijven. De verhalen van haar broer waren haar enige band met de buitenwereld.

De hond had de worst opgegeten en keek Umberto met dankbare ogen aan.

'Heeft het gesmaakt?' vroeg de jongen.

De hond spitste zijn oren en zwaaide met zijn staart.

'Goed zo, je verstaat me dus. Luister dan goed. We gaan nu naar huis. We gaan je eens goed wassen en dan heb ik nog een lekkere kluif voor je. Kom maar mee.'

Hij stond op en het dier volgde hem gehoorzaam. Ze verlieten het dorpsplein van Mirana en liepen door een smalle straat het dorp uit. De jongen ging voorop en de hond liep gedwee achter hem aan.

Na tien minuten bereikten ze een blokje van vier woningen.

Huizen is eigenlijk een overdreven woord voor de schamele schuren waarin vier gezinnen woonden. Volgens vader Mara waren het vroeger stallen geweest voor de paarden van een grootgrondbezitter, die voor zijn dieren een nieuw verblijf had laten bouwen. De oude stallen konden toen, na een beetje te zijn vertimmerd, als woningen worden verhuurd. Zulke toestanden bestonden nu eenmaal in Zuid-Italië.

Al van ver herkende Umberto de kleine groene Fiat van dokter Bartosi, die op enige afstand van hun huis geparkeerd stond. De dokter was dus op bezoek. Voor Rosella natuurlijk. Ze wisten allemaal dat de ziekte van zijn zusje een hopeloos geval was, maar dokter Bartosi bleef de familie Mara bezoeken om zijn patiënte af en toe te onderzoeken. Het leek wel of hij de hoop toch nog niet had opgegeven. Hij rekende er geen geld voor. Ik kom niet als dokter, maar als vriend, zei hij altijd. Dat was ook wel een beetje zo, want dokter Bartosi had als voorzitter van de plaatselijke voetbalclub grote belangstelling voor Umberto, de veelbelovende linksbuiten van zijn eerste elftal.

De jongen ging sneller lopen. Bij de deur van het huisje knielde hij naast de hond en begon zacht tegen hem te praten.

‘Nou moet je hier heel stil blijven zitten, Tarantella. Je moet een verrassing zijn. We zullen Rosella eens een mooie dag bezorgen. Ik kom zo terug.’

Hij had zo zacht gepraat, dat binnen nog niemand had gemerkt dat hij eraan kwam. Hij stond op om de deur te openen, zijn hand lag al op de deurkruk, maar plotse-ling trok hij die terug. Hij hoorde zijn vader moedeloos zeggen:

‘Ach, hou toch op, Bartosi. Je weet dondersgoed dat

wij dat nooit kunnen betalen. Waarom zouden we ons blij maken met een dooie mus?’

De stem van de dokter klonk ongeduldig: ‘Je geeft het op, Mara. Doe dat toch niet. Je moet blijven vechten.’

‘Jij hebt makkelijk praten,’ zei Mara nu geïrriteerd. ‘Jij hebt een vast inkomen, je hebt een goed huis, een auto... Nee, begrijp me nu niet verkeerd. Ik ben niet jaloers, dat weet je best. Maar je snapt onze toestand toch wel? Zelfs als ik geld zou kunnen lenen, hoe zou ik het ooit moeten terugbetalen? We hebben nauwelijks genoeg om van te leven.’

‘Nou ja, laten we er maar over ophouden. Voorlopig hoeft je toch nog geen beslissing te nemen, want er is niets definitief. Kom, ik moet er weer vandoor. Mijn patiënten wachten. Tot ziens, Mara. Dag Rosella.’

Ze namen afscheid en even later stapte het hoge, brede lijf van dokter Bartosi gebogen uit de kleine deur van hun woning naar buiten. Daar zag hij Umberto staan.

‘Hallo, Umberto, blij je nog even te zien. Je gaat zondag toch wel je best doen, hè? Je weet dat we nog kans hebben op het kampioenschap, als we van nu af maar alle wedstrijden winnen.’

Umberto grijnsde.

‘Welja, alsof dat zomaar gaat. We moeten nog heel wat zware wedstrijden spelen.’

‘Dat weet ik. Maar ik heb vertrouwen in jullie, en vooral in jou. Als jij die verdedigingen met je dribbels uit elkaar trekt en een paar keer hard schiet, nou, dan zal het best lukken.’

De jongen haalde zijn schouders op.

‘We zullen wel zien.’

Nu zag dokter Bartosi de hond naast zijn jonge vriend zitten.

‘Nee maar, wat heb jij daar nou?’ Het zal wel een hond zijn, maar het lijkt eerlijk gezegd meer op een verzopen kat.’

‘Ik heb hem gevonden en we hebben vriendschap gesloten. Hij zal wel opknappen na een goeie wasbeurt.’

‘Lijkt me ook, ja. Hij kijkt in ieder geval intelligent uit zijn ogen. Hoe heet hij?’

‘Ik heb hem Tarantella gedoopt. Ik hoop dat Rosella er blij mee zal zijn.’

‘Dat zal best. Als het een verstandig dier is, dan sluit hij ook vriendschap met haar. Maar of je vader en moeder er zo blij mee zullen zijn, betwijfel ik. Het is tenslotte weer een extra mond om te voeden.’

‘Ik zal hem wel leren op ratten te jagen. Daarvan hebben we er hier toch meer dan ons lief is.’

>>> LEES VERDER IN HET BOEK

